

Poesia i articles | Sam Abrams

Dos triomfs

Rares vegades la cultura catalana té el privilegi de veure l'aparició de llibres tan perfectes com les darreres obres de Carles Miralles, el poemari *L'ombra dels dies roja* i el recull d'articles literaris *Sota el signe del fènix*. Com a poeta i crític, Miralles ha assolit un nivell de maduresa humana, moral, intel·lectual i artística que el situa, a ple dret, entre les grans figures de la literatura catalana moderna, figures de la talla de Maragall, Riba, Bartra, Espriu i Ferrater.

L'ombra dels dies roja és, ara per ara, la culminació del projecte líric de Miralles, perquè desenvolupa juntes certes tendències que més aviat apareixien aïlladament en els poemaris anteriors, tendències cap al formalisme, el lirisme, el conceptualisme, el realisme, el culturalisme... El nou poemari ho recull tot i ho porta a les seves màximes conseqüències.

He de confessar que feia molt de temps que no llegia un poemari de tanta grandesa des de tots els punts de vista. El llibre és una estructura closa de 25 poemes dividits en dos cicles de 12 i un epíleg, i entronca intertextualment amb dos poemaris anteriors, *La mà de l'arquer* i *Mans lentes d'aigua*. Cada poema és una creació autònoma que després ocupa el seu lloc en el conjunt. Cada poema és una creació extraordinària que sacia completament l'apetit del lector i justifica l'existència del llibre.

L'estatura moral del llibre és insuperable. En uns poemes bells, treballats, intel·ligents i emocionants, Miralles reivindica la llengua, la poesia, la sensibilitat, la consciència i el compromís en la nostra època, una època que es caracteritza per "guerra, injustícia [...], l'especulació, el consum ultrat, el crim, la indignitat, la misèria". Aquell o aquella que vulgui saber què és la gran poesia, com és el món o quina és la funció del poeta avui, haurà de llegir *L'ombra dels dies roja*.

Carles Miralles ens presenta una doble novetat

FRANCESC MELCION

Sota el signe del fènix és el complement ideal de *L'ombra dels dies roja*, perquè Miralles és l'encarnació de la figura del poeta-crític segons T.S. Eliot, és a dir, el poeta que desenvolupa una obra crítica de reflexió en paral·lel a la seva producció de creació. El llibre aplega 34 treballs, la majoria publicats al suplement *Cultura* de l'AVUI quan el dirigia David Castillo.

Els articles dibuixen un fabulós arc d'èpoques i interessos diferents que va d'Homer, Safo i Sòfocles a Kavafis, Eliot, Campana, Auden, Cernuda, Celan, Leiris i Luzi, passant per Maragall, Costa, Alcover, Caterina Albert, Ruyra, Foix, Rodoreda, Joan Ferraté, Anglada i Segimon Serrallonga.

Gran teixit de relacions

El llibre funciona a diferents nivells. Primer, sempre hi ha el vincle amb l'actualitat per demostrar que la gran literatura, els grans autors, sempre tornen com el fènix. Després, entren en escena nocions de comparativisme, perquè per Miralles la gran literatura de tots els temps forma un gran teixit de relacions, vincles i complicitats. I d'aquesta manera, de passada, com qui no vol la cosa, Miralles posa tranquil·lament la literatura catalana al lloc que li pertoca a la cultura europea i internacional. I finalment Miralles aprofita el pretext puntual d'un autor o una obra per anar més enllà, per plantejar grans qüestions fonamentals que afecten la literatura, com ara el compromís de l'artista amb el seu art, la relació entre art i pensament, la relació entre l'art i la història, la literatura i la llibertat, el sentit últim de la tradició, la recepció de la literatura, la projecció de la cultura i moltes més.

Dos llibres, dos autèntics triomfs!*

L'ombra dels dies roja

Carles Miralles
Edicions 62
Barcelona, 2009
Preu: 15 euros
Pàgines: 70

Sota el signe del fènix. Durar i pel foc sempre renéixer

Carles Miralles
Leonard Muntaner
Palma, 2008
Preu: 16 euros
Pàgines: 176

'L'ombra dels dies roja' és un poemari magnífic que s'ha de situar al cim de la lírica catalana moderna i actual. 'Sota el signe del fènix. Durar i pel foc sempre renéixer' són unes reflexions excel·lents a l'entorn de grans autors, grans obres i grans qüestions de la literatura moderna

1 2 3 4 5

JOCNOU

Els nombres primers

EMILI TEIXIDOR

L'autor diuen que és un enamorat dels nombres primers i llicenciat en física teòrica, a Itàlia. La novel·la, escrita als 26 anys, ha guanyat el premi Strega i ha venut un milió d'exemplars. Aquí la publiquen Edicions 62 en català i Salamandra en castellà. El títol és *La solitud dels nombres primers*, que és la soledat de les persones considerades especials, diferents, úniques i no comunicables, en aquest cas i molt sovint persones adolescents. El títol em serveix d'introducció a unes lectures que no solen figurar en les pàgines literàries per aquesta estranya divisió que hi ha

encara entre ciències i humanitats, entre números i lletres, entre matemàtiques i literatura. Una explicació planera de què són els nombres primers es troba al llibre de Denis Guedj *Les matemàtiques explicades a les meves filles*, publicat a Ara Llibres -i no ens queda clar per què a les filles i no als fills, potser per trencar el tòpic que les dones són més negades per a les matemàtiques que els nois, considerats més caps quadrats-, junt amb moltes més explicacions en forma de diàlegs dels misteris de les xifres, els nombres, les fraccions... i tota la resta.

Comptar, ordenar, enumerar, classificar. Les matemàtiques també tenen la seva història, sovint lligada a la història de la filosofia -Descartes i les seves coordenades cartesianes, Leibnitz i el càlcul infinitesimal... i molts d'altres- i sempre enganxada a la història del progrés de la ciència, que va molt unit al progrés de la humanitat, si bé no exclusivament. Els grecs i els romans utilitzaven numeracions que no eren gaire genials -i encara fem servir els números romans, com una mena d'ornamentació numèrica-, i en canvi els mesopotamis i els maies disposaven d'una numeració molt eficaç. Així ens

assabentem de com vam arribar a l'únic sistema capaç d'anomenar tots els números, el que fa servir tothom avui dia, la numeració de posició amb un zero. El descobriment del zero, els nombres negatius, les fraccions, la revalorització del sistema binari amb l'arribada dels ordinadors com el llenguatge més adaptat per comunicar-se amb les màquines... I també val la pena la *Historia de las matemáticas* d'Ian Stewart, a Crítica, un llibre més luxós, molt ben il·lustrat, amb capítols sobre la lògica de la forma, els triangles eters, les quantitats impossibles, la quarta dimensió, el caos i la complexitat...*